

*Domov důchodců Ústí nad Orlicí
Cihlářská 761, 562 01 Ústí nad Orlicí*

MĚSÍČNÍK

**DOMOVA DŮCHODCŮ
Ústí nad Orlicí**

5. číslo/ Květen 2024

Po přečtení, prosím, předejte dalšímu obyvateli!

Milé čtenářky, milí čtenáři,

Květen je měsícem rozkvetlých stromů, lásky, rozmarů počasí... V letošním roce přišlo jaro skoro o měsíc dříve než je obvyklé. Rozkvetly krásně všechny stromy a keře, bohužel se na chvíli vrátila paní Zima i s mrazy a květy stromů pomrzly. Budeme doufat, že mrazy vše nezničily a sklídíme z ovocných stromů nějakou úrodu.

Těšíme se, že sluníčko získá svou sílu, bude nás hřát a šířit svými paprsky dobrou náladu.

V tomto Měsíčníku si připomeneme květnové práce na zahrádce. Zjistíme, že i čaj má svůj mezinárodní den a proč je důležité otvírat studánky. Také zavzpomínáme na tvorbu Bedřicha Smetany, potrénujeme paměť a zavzpomínáme, jak jsme se měli v dubnu.

Sluníčkové jarní dny Vám přejí

Eva Plívová a Dana Matoušková – Vaše sociální pracovnice

Co nás čeká v květnu

Ve středu 15. 5. od 15 hod. – Vás zveme na oslavu **MEZINÁRODNÍHO DNE RODINY.** Pozvěte své blízké a přijďte si společně užít odpoledne plné radosti, tance, zpěvu a smíchu. Odpolednem nás bude provázet hudba pana Šaldy. Nenechte si ujít krásně strávené společné chvíle.

Poslední květnový týden nás navštíví **KONÍCI Z HŘEBČÍNA KARLEN.**

NOVĚ !!!!

PRÁCE NA POČÍTAČI

Pravidelně každý

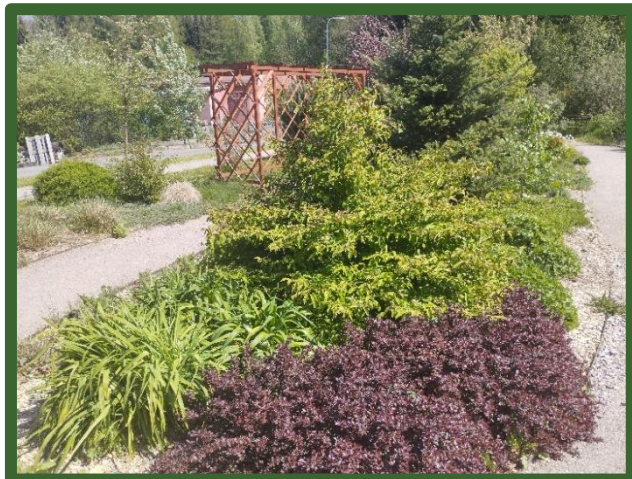
ČTVRTEK 9.00 – 11.00 hod.

Nebo po individuální domluvě s Evčou Martincovou

Pranostiky na květen

Podle čeho je pojmenovaný měsíc květen, je asi jasné. Samozřejmě podle rozkvetlých stromů. Ale není to až tak

dlouho, co se pátý měsíc v roce jmenoval jinak. Původně byl podle jména římské bohyně jara a plodnosti Mai pojmenován máj. **Pojmenování „květen“**

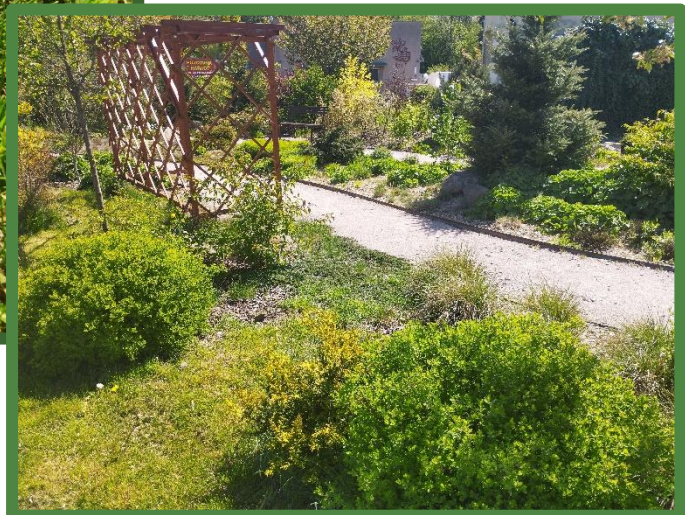
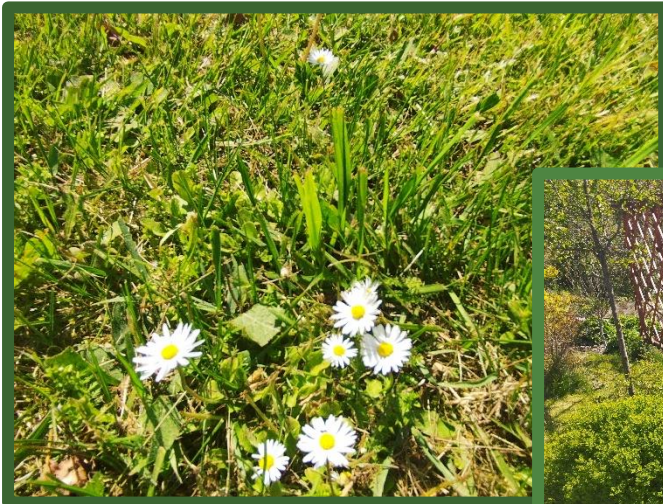
vzniklo až díky spisovateli Josefu Jungmannovi, který v roce 1805 při překladu jedné francouzské knihy přeložil název pátého měsíce v roce jako květen. Mezi lidmi se tohle pojmenování rychle rozšířilo a začali jej běžně používat. Původní označení „máj“ však můžeme dodnes slyšet v lidových písničkách a pranostikách.

Už od 13. století je měsíc květen spojen s lidovými oslavami, např. stavění máje. 1. května je mezinárodní svátek práce a druhou květnovou neděli se slaví svátek matek.

PRANOSTIKY

- ✓ Chladno a večerní mlhy v máji, hojnost ovoce a sena dají.

- ✓ Není-li květen ani příliš studený, ani mokrý, naplňuje stodoly i sudy.
- ✓ Májová kapka platí dukát.
- ✓ Je-li už máj zahradníkem, není stodal milovníkem.
- ✓ Jestli v máji neprší, červen to dovrší.
- ✓ Když se v máji blýská, sedlák si výská.
- ✓ V květnu-li hrom se ozývá, v červnu zřídka mrholívá.
- ✓ Déšť svaté Žofie švestky ubije.
- ✓ Jestli se Filip a Jakub zasměje, jistě se hnedle také čočka zaseje.
- ✓ Májová vlažička - naroste travička; májový deštiček - poroste chlebiček.

Rok v zahradě - květen

Květen bývá nejzelenějším měsícem v roce, všechno krásně roste a pučí a ještě to nestačila usušit letní vedra. Práce na zahrádce přibývají a na svět přichází čím dál tím víc mlád'at. A co můžete pozorovat na zahradě a v přírodě v květnu?

Hlavní sezóna ježčích námluv

Ježci už se stihli po zimě vykrmit, možná jste k tomu přispěli i vy, jestli jste jim nabízeli na své zahradě něco k snědku. Ježčí námluvy začínají někdy už v dubnu a probíhají až do srpna, hlavní sezóna shánění partnerů je v květnu a červnu. Námluvy ježků bývají dost hlučné. Sameček kolem samičky krouží a při tom hodně funí a supí.

Samotný proces páření je dost choulostivá operace, samička musí dát bodliny co nejvíce naležato, aby se sameček při páření nezranil. Když se samec se samičkou spáří, jdou si každý po svém. Většinou si hledají další protějšek, protože jedna chvílka vášně nezaručuje, že došlo k úspěšnému početí. Ze sledování v terénu vyplývá, že jak sameček, tak i samička partnery střídají. U samičky do té doby, dokud nezabřeze.

Všude je spousta ptačích mlád'at

Některá jsou ještě v hnízdě, jiná už poblíž hnízda a nechají se ještě rodiči nějakou dobu krmit. Pro ptáčata jsou největším

nebezpečím různí predátoři, mimo jiné i kočky. Pokud ptáče vyletí z hnízda a ještě je rodiči dokrmováno, je hodně zranitelné. Jestli ale není zraněné, nemocné nebo oslabené, je to tak v pořádku a brzy se naučí pořádně létat a bude ve větším bezpečí.

Když najdete ptáče vypadlé z hnízda, ničím ho nekrmte ani mu v žádném případě nedávejte vodu, mohli byste jej zadusit. Jen ptáci, co sami jedí, tak přijímají i vodu, malá ptáčata vodu nepijí.

Pomoc potřebuje takové mládě, které je ještě příliš malé na to, aby bylo mimo hnízdo. To poznáme tak, že je ještě holé nebo jen částečně opeřené, nedokáže stát ještě zcela na nohou, nedokáže se udržet na prstu či na větvičce. Pokud takové mládě najdeme mimo hnízdo, je na místě kontaktovat záchrannou stanici a domluvit se na dalším postupu.

Čmeláci a včelky samotářky

Některé druhy čmeláků se teprve probouzejí ze zimního spánku a hledají si vhodné místo pro hnízdo, jiné čmeláčí matky, které už se probudily dříve, stihly odchovat první dělnice. Na loukách začínají vykvétat první květy, které lákají

nejen čmeláky, ale třeba i včelky samotářky, které mají napilno, protože začínají plnit svoje plodové komůrky.

Slunečnice pro ptáky i pro hmyz

Co je ještě lepší, než krmit ptáčky? Krmit je něčím, co jsme jim vlastními silami vypěstovali.

Pěstování slunečnic není vůbec náročné, můžete do toho zapojit i děti. Stačí si vysít semínka a předpěstovat sazeničky, to je metoda, která zvýší pravděpodobnost zdárného růstu. Pokud sejete semínka rovnou do záhonku, nejspíš si na nich smlsnou plži dříve, než stihnou rostlinky pořádně vyrůst. Sazenice dáváme na slunné místo do propustné výživné zeminy. Dál už potřebují jen pravidelně zalévat a později možná podepřít. Slunečnice jsou nejen krásné, ale přitahují všechny možné opylovače. Na podzim je můžete nechat ptákům ke zkrmení přímo na záhonku. Pokud chcete květy a semínka uschovat na zimu, musíte je předem dobře usušit, aby vám nezplesnivěly.

Vysazování až po zmrzlých

Ledoví muži, to jsou Pankrác, Servác a Bonifác, v kalendáři je najdeme v polovině května a oznamují, že do té doby není radno se pouštět do vysazování na mráz citlivých rostlin. Takzvaně po zmrzlých se ale konečně můžete pustit do další fáze zahradních prací a vložit do půdy sazeničky, které jste si do té doby hýčkali

za oknem. Nemusí to tak být samozřejmě každý rok, ale třeba letos je nástup jara neobvykle chladný a výkyvy počasí jsou velké, takže se vyplatí počkat.

Mateřské kolonie netopýrů

Letní tedy mateřské kolonie jsou tvořeny desítkami až stovkami samic, pro pobyt využívají půdy v budovách, dutiny ve stromech atp. Taková místa jsou pro ně velmi důležitá, netopýři se na ně každý rok vracejí.

Pokud se chystáte rekonstruovat střechu, kde na půdě pravidelně přebývá kolonie netopýrů, pamatujte na to, abyste jim nechali i po stavebních úpravách vhodný vletový otvor. Samečci žijí v tento čas zvláště v menších skupinách.

Mezinárodní den čaje

Valné shromáždění OSN rozhodlo vyhlásit 21. květen Mezinárodním dnem čaje. Tento den podporuje kolektivní akce k realizaci aktivit ve prospěch udržitelné výroby a spotřeby čaje a zvýšení povědomí o jeho důležitosti v boji proti hladu a chudobě.

Proč pít čaj?

Čaj je nápoj vyrobený z rostliny *Camellia sinesis*. Čaj je po vodě

nejkonzumovanějším nápojem na světě. Předpokládá se, že čaj pochází ze severovýchodní Indie, severní Myanmaru a jihozápadní Číny, ale přesné místo, kde rostlina poprvé rostla, není známo. Čaj je tu s námi odedávna. Existují důkazy, že čaj se v Číně konzumoval již před 5000 lety. Výroba a zpracování čaje představuje hlavní zdroj obživy pro miliony rodin v

rozvojových zemích a je hlavním prostředkem obživy pro miliony chudých rodin, které žijí v řadě nejméně rozvinutých zemí. Čajový průmysl je pro některé z nejchudších zemí hlavním zdrojem příjmů a příjmů z vývozu a jako

odvětví náročné na pracovní sílu poskytuje pracovní místa, zejména ve vzdálených a ekonomicky znevýhodněných oblastech. Čaj může hrát významnou roli v rozvoji venkova, snižování chudoby a zajišťování potravin v rozvojových zemích, protože je jednou z nejdůležitějších tržních plodin.

Den otevírání studánek

31. května

Otvírání, vylévání či cídění studánek je český lidový zvyk, jehož účelem je ukončení období sucha a přivolání deště.

Dívky se dříve při svátku modlily za čistou vodu a úrodu, a obřad byl zakončen tancem a hudbou. Studánky se čistily také během jarních oslav. Tento zvyk je znám již

od roku 1697. Přesné datum obnovení tradice není známo, ale voda je pro všechny důležitá a je potřeba ji chránit. Oslavte tento svátek a vypravte se na výlet za některou z našich lesních studánek. Možná ještě jednou budeme potřebovat studánky více, než si připouštíme.

Bedřich Smetana

Bedřich Smetana (2. března 1824 Litomyšl – 12. května 1884 Praha) byl významný český hudební skladatel období romantismu. Pocházel z poměrně zámožné sládkovské rodiny, ale od raného mládí se věnoval hudbě, zejména hře na klavír a kompozici. Po studiu u Josefa Proksche od roku 1847 působil v Praze jako koncertní klavírista a hudební pedagog, v letech 1856–61 pak jako dirigent a učitel hudby ve švédském Göteborgu. Po návratu do Prahy se mnohostranně zapojil do českého společenského a kulturního života, a to i jako hudební kritik, jako první kapelník Prozatímního divadla v letech 1866–74 a zejména jako operní skladatel. V padesáti letech zcela ohluchnul, ale i po ztrátě sluchu dokázal složit řadu vrcholných děl. Jeho choroba se postupně zhoršovala a přešla v šílenství; zemřel v pražském ústavu pro choromyslné.

V duchu pozdního národního obrození celým svým dílem usiloval o vytvoření svébytného českého hudebního stylu na základě domácích i soudobých světových podnětů. Hlavním hudebním vzorem mu byl Franz Liszt. Svými osmi dokončenými operami různých žánrů položil základ českého repertoáru; největší popularity, a to i ve světě, dosáhla komická opera z venkovského prostředí *Prodaná nevěsta*, která je

považována za prototyp české národní opery. Z dalších skladeb jsou nejznámější cyklus symfonických básní *Má vlast* a smyčcový kvartet č. 1 e moll „Z mého života“, jež jsou zásadními příspěvky do vývoje těchto žánrů. Vedle toho napsal také četné klavírní skladby a sbory. Ačkoli jeho působení i tvorba vyvolávaly bouřlivé polemiky, stal se Smetana ještě za svého života předním reprezentantem české hudby a národní kultury vůbec. Je tradičně označován za zakladatele moderní české národní hudby a výrazně ovlivnil následující generace českých skladatelů. Jeho dílo i osobnost jsou v českém prostředí předmětem soustavné pozornosti odborníků i interpretů, těší se značné oblibě u posluchačů a pronikly i do všeobecného povědomí. Ve světovém měřítku se však zájem o Smetanu nerovná proslulosti Antonína Dvořáka nebo Leoše Janáčka.

Které opery napsal Bedřich Smetana?

Braniboři v Čechách, Prodaná nevěsta, Dalibor, Libuše, Dvě vdovy, Hubička, Tajemství, Čertova stěna, nedokončená opera *Viola*.

Prodaná nevěsta je komická opera o třech dějstvích Bedřicha Smetany na libreto Karla Sabiny. Bedřich Smetana ji napsal v letech 1863–1866, světovou premiéru měla 30. května 1866 v

Prozatímním divadle v Praze. Záslouhou Emmy Destinové byla v roce 1909 uvedena také v Metropolitní opeře v New Yorku, kde premiéru 19. února 1909 dirigoval Gustav Mahler.^[1] Později tamtéž 28. února 1941 premiérován anglický překlad (přeložil M. Marshall) zásluhou Jarmily Novotné, uvedení dirigoval Bruno Walter. Prodaná nevěsta je považována za českou "národní operu" a část melodií zlidověla. Tradičně je uváděna na všech hlavních světových podiích.

Stručný obsah opery:

První jednání

Na vesnici začíná pouť. Lidé se scházejí a radují se, že nastává sváteční čas. Mařenka s Jeníkem však mají jiné starosti – právě dnes má přijít na námluvy ženich, kterého Mařence rodiče vybrali. Mařenka ujišťuje Jeníka, že se ho přesto nevzdá, a stejné vyznání chce také od něj. Zdá se jí totiž, že bůhví proč váhá a snad dokonce myslí na jinou. Vyptává se Jeníka na jeho minulost, o které toho nikdo moc neví. Jeník vypráví, že ho kdysi macecha vyhnala z domova a on se musel sám protloukat světem. Nakonec si s Mařenkou slibují věrnost navzdory všemu zlému. To už se však blíží dohazovač Kecal spolu s Mařenčinými rodiči, Krušinovými. Snaží se získat jejich důvěru a přesvědčit je, že syn bohatého sedláka Míchy ze sousední vsi

je pro Mařenku ten nejlepší ženich. Navíc připomíná Krušinovi jeho letitý dluh vůči Míchovi a závazek, že dá svou dceru jeho synovi. Ovšem Krušina si vzpomíná, že Mícha měl syny dva, ale Kecal ho ujišťuje, že ten první se nevydařil, ani doma není a ženichem rozhodně nebude. Tím má být Vašek, kterého Kecal Krušinovým vylicí jako dokonalého muže a vzor všech ctností. Přemožení Kecalovou výřečností Krušinovi konečně souhlasí. Ne tak ovšem Mařenka, která se vmísí do jejich rozhovoru. Z úmluvy rodičů s Kecalem si nic nedělá a oznamuje, že již má svého milého, a toho se nevzdá. Když nepomůže chlácholení ani výhrůžky, rozhodne se Kecal věc domluvit s Jeníkem osobně. Vesnická slavnost je mezitím v plném proudu, tančí se veselá polka.

Druhé jednání

Zábava pokračuje u piva. Pijáci si ho nemohou vynachválit, Jeník však nade všechno radí lásku, zatímco Kecal rozkládá o všemocných penězích, na něž se snaží Jeníka nalákat. Kecal si Jeníka odvádí stranou a pijáci se dávají do tance. Do vsi přichází Vašek. Není to ale onen „vážený a vzácný ženich“ podle Kecalových slov, je nesmělý, dětsky naivní, a navíc koktá. V nadšení i rozpacích z toho, že mu rodiče chystají svatbu, ještě netuší, co ho čeká. Vyhlédne si ho Mařenka – kterou Vašek

ještě nikdy předtím neviděl – a namluví mu, že s Krušinovic dcerou ho čeká peklo, zatímco kteréśi děvče prý po něm touží. Prostomyslný Vašek uvěří a prohlásí, že je-li ona dívka tak hezká jako Mařenka, vezme si ji. Kecal zatím přesvědčuje Jeníka, aby se vzdal Mařenky ve prospěch zisku a jisté bohaté dívky, která má almaru, dukáty, dvě krávy, selátko, husy a kachny, a vysvětluje Jeníkovi, že každý má jen tu svou za jedinou a každý jen v té vidí všechny krásy světa a rozumný že ustoupí před Mařenkou. Když Jeník odmítá všechny návrhy odstupného, Kecal mu vyhrožuje, že ho jako přespolního vyženou ze vsi. Uprostřed dohadování Jeník náhle obrátí a s odstoupením Mařenky za tři sta zlatých nakonec souhlasí. Dokonce chce s Kecalem sepsat smlouvu a trvá na tom, aby v ní bylo výslovně napsáno, že Mařenku může dostat pouze syn sedláka Míchy a že se tím zároveň smaže dluh Krušinových. Kecal odchází připravit smlouvu a Jeník se mu zpozvdálí vysmívá. Mařenky by se přece nikdy ve skutečnosti nevzdal! Smlouvu s Kecalem nicméně před mnoha svědky podepíše a ke všeobecnému pohoršení Mařenku za tři sta zlatých prodá.

Třetí jednání

Popletený Vašek si zoufá – podle přání rodičů si bude muset vzít Mařenku, a ta ho přece má usoužit k smrti! Z jeho chmur

ho vysvobodí kočovní komedianti, kteří právě přijeli do vsi. Jejich principál svolává publikum, ohlašuje nevídanou produkci a část z ní hned předvede. Vašek je z komediantů celý pryč a dává se do řeči s tanečnicí Esmeraldou. Principál se ovšem dovídá, že jejich hlavní atrakce, kankán s „živým“ medvědem, se nemůže konat – komediant Franta, který se obléká do medvědí kůže, se totiž opil tak, že se neudrží na nohou. Principál se rozhodne navléknout do kůže Vaška a spolu s Esmeraldou ho přemluví. Vašek se svěřuje své matce Hátě, že se Mařenky bojí. Nepřesvědčí ho ani Kecal s Míchou – Vašek Mařenku nechce. Kecal s Míchovými tuší, že Vaška kdosi navedl, a jejich obchod je ohrožen. To potvrdí sám Vašek, když tváří v tvář Mařence prozradí, že je to právě ona, kdo ho před „Mařenkou“ varoval. Vše se vysvětlí a zbývá jen přesvědčit Mařenku. Ta chce ale zůstat o samotě a všechno si rozmyslet. Nemůže uvěřit, že by ji její milý mohl zradit. Nyní se vrací za Mařenkou Jeník a chce jí vysvětlit, jak to s jejím prodejem ve skutečnosti je. Uražená Mařenka o vysvětlování nestojí a nastává hádka, do které se vmísí Kecal. Jeník mu slíbí, že Mařenku přesvědčí, a Mařence pak líčí, jaké ji s „Míchovým synem“ čeká štěstí. Všichni očekávají, jak se Mařenka rozhodla. Ta překvapivě oznamuje, že své rodiče dobrovolně

poslechne. Sedlák Mícha však v Jeníkovi pozná svého prvorozeného syna – a ten se hlásí o své právo. Podle smlouvy mu přece jako „Míchovu synovi“ patří Mařenka. Oklamáný Kecal hanbou uteče. V tom nastane zděšení – komediantům prý utekl medvěd! Z medvědí kůže se však vyklube Vašek, rozzlobená Háta ho žene lidem z očí, Mícha se smíří se synem a všichni se radují, že Jeník dostal svou Mařenku.

Prodaná nevěsta si od své premiéry vydobyla zasloužený obdiv obecnstva a později i světové renomé. Dodnes je stálíci repertoáru českých operních divadel a trvalou součástí zlatého fondu světové opery.

Trénujeme paměť

1. Pokuste se vymyslet co nejvíce názvů států končících na uvedená písmena:

- LIE
- NIE
- SKO
- SIE
- BIE
- I
- A
- ÁN
- Y
- R
- M
- T

2. Vymyslete co nejvíce slov, která budou mít na konci vždy písmeno M (např. atom).

3. Po doplnění vynechaných písmen najdete jména českých hereček.

<u>Jméno</u>	<u>Příjmení</u>
a) <u>_AN_</u>	M_C_ _C_OV_
b) <u>D_N_</u>	<u>_ED_I_ _Á</u>
c) <u>_AG_A_</u>	H_VL_V_
d) <u>A_I_A</u>	M_N_LO_Á
e) <u>_A_A</u>	H_A_Á_O_Á
f) <u>E_I_K_</u>	B_L_ _RO_Á
g) <u>D_N_</u>	S_S_ _V_
h) <u>_V_</u>	H_L_B_V_
i) <u>L_BU_E</u>	<u>_AF_Á_K_V_</u>

Smějeme se

„Co se stalo s tím krásným mladým mužem, který ti každý den nosil květiny?“

„Vzal si květinářku.“

Vždycky jsem toužila se zamilovat, vdát a mít dítě!”

„A splnilo se vám to?“

„Ano, ale v opačném pořadí!“

Dva kamarádi ze střední se potkají po několika letech.

„Tak si představ, Jirko, že jsem se nedávno oženil. Má žena je sice o pět let starší, ale to mi nevadí.“

„O pět let? To nic není, to je krásný věk. To moje je starší o dvacet pět let.“

„O tolik? Není to trochu moc?“

„Je, no, taky se to stalo omylem.“

„Jak omylem?“

„Chtěl jsem ji požádat o ruku její dcery, ale ona mě nenechala tu větu dokončit.“

„Ach, má lásco, můj drahý! Když mi dáš ještě jeden polibek, budu navěky tvá!“

„A sakra, ... díky za upozornění!“

Jak jsme se měli v dubnu

Těšili jsme se s psí kamarádkou Jenny a s králičí kamarádkou Terinkou. Dopřávali jsme si něco dobrého na zub v naší Kavárničce a protahovali naše těla v tělocvičně. Nechyběla ani oblíbená práce s keramikou.

Pomáhali jsme v kuchyni s přípravou zeleniny. Procvičovali pozornost při oblíbené hře Bingo. Kreativní myšlení jsme trénovali na elektronickém protihrači, trávení jsme čas venku a hlavně – přivítali jsme Rej čarodějnic a i díky krásnému počasí jsme si odpoledne moc užili.

Zdroje:

<https://blog.hubatacernoska.cz/novinky/vtipy-o-lasce>

<https://www.ivtipy.cz/vtipy-o-zamilovanych-6/>

<https://takjderok.cz/jaro/kveten-tradice-pranostiky-svatky-a-vyznamne-dny/>

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Kv%C4%9Bten>

<http://www.pranostika.cz/kveten.html>

<https://www.zelenadomacnost.com/blog/index.php/2021/05/06/rok-v-zahrade-kveten/>

<https://www.databazeknih.cz/zivotopis/bedrich-smetana-36848>

https://cs.wikipedia.org/wiki/Prodan%C3%A1_nev%C4%9Bsta

<https://www.ekokalendar.cz/SpringDay>

<https://www.ekokalendar.cz/TeaDay>

Sociální služby, odborný časopis. Ročník XXIV, květen 2022, str. 45.

Sociální služby, odborný časopis. Ročník XXVI, únor 2024, str. 37.

Sociální služby, odborný časopis. Ročník XXVI, duben 2024, str. 40.

Odpovědi z Trénování paměti:

1. **Státy končící na:** LIE – Itálie, Brazílie, Austrálie, ...

NIE – Tanzánie, Mauretánie, Albánie, Makedonie, ...

SKO – Finsko, Polsko, Slovensko, Rusko, ...

SIE – Malajsie, Indonésie, ...

BIE – Namibie, Gambie, Kolumbie, Zambie, ...

I – Mali, Haiti, Burundi, Fidži

A – Kanada, Kostarika, Guatemala, Andorra, ...

ÁN – Irán, Bhútán, Tádžikistán, Omán, ...

Y – Kapverdy, Filipíny, Uruguay, Paraguay, ...

R – Ekvádor, Katar, Kypr, Salvador, ...

M – Vietnam, Surinam, ...

T – Egypt, Kuvajt

2. **Slova na konci s M:** salám, film, žalm, astronom, šerm, betlém, dům, ekzém, parfém, pseudonym, anonym, vízum

3. **Jména hereček:** Hana Maciuchová, Dana Medřická, Dagmar Havlová, Adina Mandlová, Jana Hlaváčová, Tereza Kostková, Eliška Balzerová, Dana Syslová, Eva Holubová, Libuše Šafránková